

Kokoelmakokonaisuus

Tapio Lukkonen: Sähköistä antiikkia. Käteen käyvät ja sähköllä toimivat. Elektrografia. Art House 1997. 176 s.

Suomesta löytyy mitä ihmeellisimpiä yksityisten asianharrastajien keräämiä esinekoelmia. Tapio Lukkonen on vuosikymmenten kuluessa kerännyt kokoelman sähköllä toimivia kulutustavaroita. Art House on julkaissut kokoelman perustalta kirjoitetun kirjan. Takakannen määritelmän mukaan teos on "käsikirja sekä ammattilaisille että harrastajille, niille jotka arvioivat tulevaisuutta tutkien menneisyyttä, niille, jotka ovat kiinnostuneet elektroniikan ja sähkön käytön eri sovellutusten kehityksestä ja merkityksestä sähkökauden alkuaajoista saakka, niille, jotka ovat kiinnostuneet teollisesta muotoilusta ja muutoinkin sähkön monista muodoista kulttuurin osa-alueena sekä niille, joita kiinnostavat modernin edelläkävijäkodin uutuudet: kodin töiden apuvälineet, tiedonvälityksen ja viihteen laitteet eri vuosikymmeninä."

Kirjan mukana toimitetaan korppu, jolla on luettelo kokoelmasta tekstitiedostona.

Vähempikin olisi riittänyt. Kokoelma itsessään on äärimmäisen mielenkiintoinen, ja olisi hyvin hauskaa ja opettavaista tutustua siihen asianmukaisesti esille pantuna alan museossa. Kirjassa on kuitenkin yritetty saada kokoelmasta irti valtava määrä erilaisia asioita, joiden käsittely jää puolittiehen. Pelkästään tulevaisuuden arvioinnista menneisyyttä tutkien voisi kirjoittaa useita väitöskirjoja, samoin teollisesta muotoilusta ja sähkön vaikutuksesta kulttuurin kehitykseen. Kirjaa ei pidäkään lähestyä tieteellisenä julkaisuna vaan kokoelmana ajatuksia, joita mainittu kokoelma herättää. Teos on ehkä verrattavissa tunnettuun professori Matti Klingen kirjaan *Muinaisuutemme merivallat*. Teoksesta käyty keskustelu liittyi siihen, onko kirja tiedettä vai kenties jotain muuta. Pääasia taisi kuitenkin olla se, että kirjan luettuaan kukaan ei ole pystynyt enää

lähestymään ristiretkiajan Itämeren tapahtumia muistamatta merenkulkijoiden merkitystä alueen kehitykselle.

Kirjan parasta antia ovat luvut, joiden sisältö on johdettu suoraan kokoelman esineistä. Tätä olisi voinut kehittää pitemmälle siten, että nimenomaan esineiden tutkimukseen ja asianmukaiseen käsittelyyn olisi kiinnitetty paljon enemmän huomiota. Johdantoluvussa mainitaan, että teoksen tarkastelunäkökulma on rajoittunut, mutta arkeologian ja museotoiminnan mukaisesti esinelähtöinen. Esineellinen historiantutkimus ei kuitenkaan millään tavalla ole rajoittunutta. Esimerkiksi arkeologia on pystynyt rekonstruoimaan kokonaisia kulttuureita esineellisen menneisydentutkimuksen menetelmin. Kun esineiden antama informaatio voidaan nyt käsillä olevassa tapauksessa liittää vielä kirjalliseen materiaaliin, tutkimuksella voidaan saada hyvin valaisevia kokonaiskuvia menneisyyden ilmiöistä. Työ edellyttää vain löytöateriaalin ehdotonta järjestämistä, mittaamista ja luettelointia.

Tekstin toimitustyöhön olisi ollut tarpeen kiinnittää enemmän huomiota. Kirjassa esiintyy olennaisia tietoja ja jopa taulukoita ilman mitään mainintaa siitä, mistä tiedot ovat peräisin. Kirjan mukana toimitettu tietolevyke on sinänsä hyvä ajatus, mutta valitettavasti tuntuu siltä, että näin välitettyä informaatiota ei voida lukea enää muuttaman vuoden kuluttua. Sähköinen kulttuuri kehittyy niin valtavaa vauhtia, että valankumous syö myös omat lapsensa. Tiedostoa tuskin pystytään lukemaan ongelmitta kovinkaan pitkään.

Panu Nykänen